

фізичного стану та позитивно вплинули на спеціальну професійну працездатність студентів майбутніх фахівців з виготовлення продукції тваринництва. Вправи, направлені на розвиток швидкості, надали менший ефект в цьому плані. Менше помітними виявились також зміни в фізичному стані і професійній працездатності під дією тренувань, спрямованих на розвиток сили.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лапшина Г.Г. Професійно орієнтована фізична підготовка студентів: навч.-метод. посіб. / Г.Г. Лапшина, Б.С. Семенів. — Львів, 2012. — 104 с.
2. Лапшина Г. Г. Профілююча фізична підготовка студентів : підруч. / Г. Лапшина, П. Череповська, Б.С. Семенів. — Львів, 2013. — 144 с.
3. Максимович В.А. Методическое руководство по применению психофизиологических методов проф. отбора и адаптации операторов / В.А. Максимович В.А. — Горловка, 1982. — 24 с.
4. Муравов И. В. Физиологический анализ действия активного отдыха / И.В. Муравов // Вопросы физиологии спорта : сб. трудов [кафедры КГИФК]. — К., 1985. — С. 27–34.
5. Раевский Р. Т. Профессионально-прикладная физическая подготовка в техническом вузе / Р.Т. Раевский. — М., 1987. — 144 с.
6. Романенко В.А. Диагностика двигательных способностей человека / В.А. Романенко. — Донецк : ДНУ, 2005. — 72 с.
7. Ahmetov I.I., Mozhayskaya I.A., Flavell D.M., et al. PPARA gene variation and physical performance in Russian athletes // Eur J Appl Physiol. — 2006. — V.97(1). — P. 103–108.
8. Antonio J., Stout J.R. Supplements for endurance athletes. — N.-Y.: Human Kinetics, 2003. — 154 p.
9. Bulicz E., Murawow I. Zdrowie czlowieka i jego diagnostyka. Efekty zdrowotne czynnosci ruchowej. - Radom: Politechnica R. 2003. - 533 s.
10. Hopper C. Physical activity and nutrition for health / C. Hopper, B. Fisher, K. D. Munoz. — Champaign: Human Kinetics, 2008. — 374 p. + CD. — (World of wellness health education series).

Сердюк М.Г.

Національний університет фізичного виховання ті спорту України

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ДІЯЛЬНОСТІ РЕГІОНАЛЬНИХ ЦЕНТРІВ ОЛІМПІЙСЬКИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ОСВІТИ УКРАЇНИ

Метою дослідження було визначення ефективних форм та методів діяльності регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти для вдосконалення реалізації системи олімпійської освіти в Україні. В результаті проведеної роботи обґрунтовано, що продуктивна діяльність регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти є складовою частиною оптимального функціонування системи олімпійської освіти України, при цьому, особливості роботи центрів, напрями та зміст, ефективні форми та методи діяльності регіональних центрів залишаються актуальним питанням наукових досліджень. Експертне опитування виявило, що найбільш ефективною формою впровадження олімпійської освіти в роботу регіональних центрів є інтеграція олімпійської освіти у навчальні дисципліни, на другому місці – проведення науково-дослідної роботи з олімпійської тематики, а на третьому – організація роботи олімпійських музеїв, олімпійських галерей, кабінетів олімпійської освіти, на четвертому – організація спортивно-масової роботи з олімпійської тематики. Результати дослідження дозволяють зазначити, що найефективнішим методом впровадження олімпійської освіти, що мають місце в роботі регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти України є практичний метод (заходи присвячені олімпійській освіті), на другому та третьому місці відповідно – наочний (презентації, відеоматеріали) та словесний (лекції, семінар та ін.) методи.

Ключові слова: Центр олімпійських досліджень та освіти, методи діяльності центрів, форми впровадження олімпійської освіти.

Сердюк М.Г. Формы и методы работы региональных центров олимпийских исследований и образования Украины. Целью исследования было определение эффективных форм и методов деятельности региональных центров олимпийских исследований и образования для совершенствования реализации системы олимпийского образования в Украине. В результате работы обосновано, что продуктивная деятельность региональных центров олимпийских исследований и образования является составной частью оптимального функционирования системы олимпийского образования Украины, при этом, особенности работы центров, направления и содержание, эффективные формы и методы их деятельности остаются актуальным вопросам научных исследований. Экспертный опрос выявил, что наиболее эффективной формой внедрения олимпийского образования в работу региональных центров является интеграция олимпийского образования в учебные дисциплины, на втором месте – проведение научно-исследовательской работы по олимпийской тематике, а на третьем - организация работы олимпийских музеев, галерей, кабинетов олимпийского образования, на четвертом - организация спортивно-массовой работы по олимпийской тематике.

Результаты исследования позволяют определить, что наиболее эффективным методом внедрения олимпийского образования, в работе Региональных центров является практический метод (мероприятия, посвященные олимпийскому образованию), на втором и третьем месте соответственно - наглядный (презентации, видеоматериалы) и словесный (лекции, семинар и др.) методы.

Ключевые слова: Центр олимпийских исследований и образования, методы деятельности центров, формы внедрения олимпийского образования.

Serdiuk M.G. Forms and methods of work of the regional centers of Olympic research and education of Ukraine. The aim of the study was to identify effective forms and methods of work of the regional centers of Olympic research and education for improve the implementation of Olympic education system in Ukraine. As a result of the work was reasonably, that the productive activities of the regional centers of Olympic Education and Research is part of the optimal functioning of the system of Olympic education of Ukraine, at the same time, features of the centers, the direction and content of effective forms and methods of their activities are topical issues of research. Experts poll showed that the most effective form of implementation of Olympic education in the work of the regional centers is the integration of Olympic education in academic subjects, on second place - research work on the Olympic theme, on the third - the organization of the work of Olympic museums, Olympic galleries, classrooms of Olympic education, on the fourth - the organization of sports activities with based on Olympic theme. The results of work allowed us to determine the most effective method of implementation of Olympic education, that are in the work of Regional centers of the Olympic Research and Education of Ukraine: practical method (events that based on Olympic values), on the second and third place respectively - visual (presentations, videos) and verbal (lectures, seminars, etc.) methods.

Key words: Olympic Education and Research Centers, methods of work of centers, forms of implementation of Olympic education.

Вступ. Центри олімпійських досліджень та освіти є складовою частиною олімпійського руху та мають унікальні можливості досліджувати проблеми його розвитку, шляхи подолання цих проблем; обґрунтовувати та висвітлювати педагогічну значущість ідей олімпізму, місце та роль Олімпійських ігор в житті суспільства тощо [5, 6, 9].

Україна є одним зі світових лідерів у розробці наукового супроводу впровадження олімпійської освіти. Підтвердженням цьому є створення і видання в Україні першого в світі підручника «Олімпійський спорт», написаного професорами В.М. Платоновим та С.І. Гуськовим, розробка та видання на замовлення Європейських олімпійських комітетів навчального посібника «Твій олімпійський путівник» (англійською мовою) для учасників XIII Європейського юнацького олімпійського фестивалю; надання з боку МОК Українському центру олімпійських досліджень і олімпійської освіти статусу міжнародного тощо [3, 5].

Дослідження дозволяють зазначити, що незважаючи на істотні здобутки в реалізації олімпійської освіти та проведенні досліджень переважна їх частина належить Міжнародному центру олімпійських досліджень та освіти [1, 2, 5]. Діяльність регіональних центрів є складовою реалізації олімпійської освіти в країні, при цьому, особливості їх роботи, напрями та зміст, ефективні форми та методи діяльності залишаються актуальним питанням наукових досліджень.

Зв'язок роботи з науковими програмами або практичними завданнями. Дослідження виконано в рамках теми «Олімпійська освіта в системі навчально-виховного процесу підростаючого покоління».

Метою роботи є визначення ефективних форм та методів діяльності регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти для вдосконалення реалізації системи олімпійської освіти в Україні.

Методи досліджень: аналіз літературних джерел, інформації мережі Інтернет, нормативно-правових документів; експертне опитування; узагальнення та синтез; методи математичної статистики.

Результати досліджень та їх обговорення. З метою вдосконалення реалізації системи олімпійської освіти в Україні було вирішено проаналізувати особливості діяльності регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти. Для вирішення цього питання була розроблена анкета та проведено опитування експертів. В першу чергу було визначено думки експертів щодо доцільності створення регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти на базі профільних та непрофільних вищих навчальних закладів України. В результаті експертного опитування (n=9) (рис. 1) підтверджено, що експерти, відзначають доцільність створення центрів олімпійських досліджень та освіти на базі профільних (98 % від загальної кількості експертів) та непрофільних (65 %) ВНЗ України ($W \geq 0,7$).

Рис. 1. Доцільність створення регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти на базі профільних та непрофільних вищих навчальних закладів (за результатами експертизи)

Наступним кроком роботи було виявлення найбільш значимих напрямків наукових досліджень, що мають виконуватись на базі регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти. Результати експертного опитування (виконувалося методом переваги), дозволяють зазначити, що на думку експертів, перше місце належить – організації та впровадженню олімпійської освіти (45 умовних балів), далі за значимістю йдуть – підготовка спортсменів в олімпійському спорті та історія розвитку спортивного руху в регіоні (30 та 27 умовних балів відповідно); розвиток олімпійського руху в сучасних умовах (24 умовні бали) (рис. 2).

Рис. 2. Значимість напрямків наукових досліджень для розвитку системи олімпійської освіти України (результати експертизи)

В результаті проведених досліджень, встановлено, що кожен напрям наукових досліджень що здійснюється на базі регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти має важливе значення в функціонуванні цих установ. Актуальними напрямками наукових досліджень в діяльності центрів олімпійських досліджень та освіти виступають: історія розвитку спортивного руху в регіоні та підготовка спортсменів в олімпійському спорті, що обумовлює фундаментальний підхід співробітників Центрів до наукових досліджень та вимагає чіткої системи організації науково-дослідного процесу, підбору ефективних форм і методів роботи, використання інноваційних технологій. Наступним кроком дослідження, було виявлення ефективних форм впровадження олімпійської освіти, що мають місце в діяльності регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти в Україні. За результатами експертного опитування ($W \geq 0,7$), найбільш ефективною формою впровадження олімпійської освіти, на думку експертів є – інтеграція олімпійської освіти у навчальні дисципліни (56 умовних балів), на другому місці (49 умовних балів) – проведення науково-дослідної роботи з олімпійської тематики, а на третьому (45 умовних балів) – організація роботи олімпійських музеїв, олімпійських галерей, кабінетів олімпійської освіти, на четвертому (36 балів) – організація спортивно-масової роботи з олімпійської тематики (рис. 3).

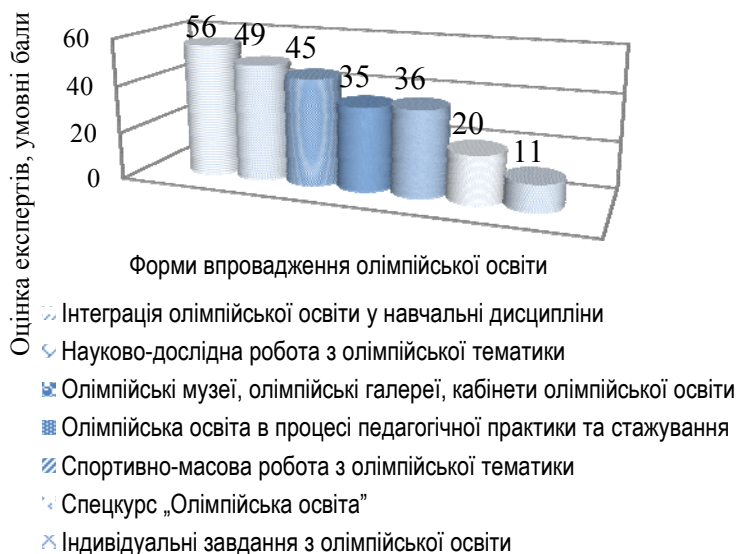

Рис. 3 Форми впровадження олімпійської освіти, що мають місце в діяльності центрів олімпійських досліджень та освіти в Україні (результати експертизи).

Наступним етапом досліджень було визначення думок експертів щодо ефективних методів впровадження олімпійської освіти, що мають місце в роботі регіональних ЦОД України. Аналіз експертного опитування ($W \geq 0,7$) встановив, що на думку експертів, найефективнішим методом є практичний метод (заходи присвячені олімпійській освіті), на другому та третьому місці відповідно йдуть наочний (презентації, відеоматеріали) та словесний (лекції, семінар та ін.) методи (рис. 4).

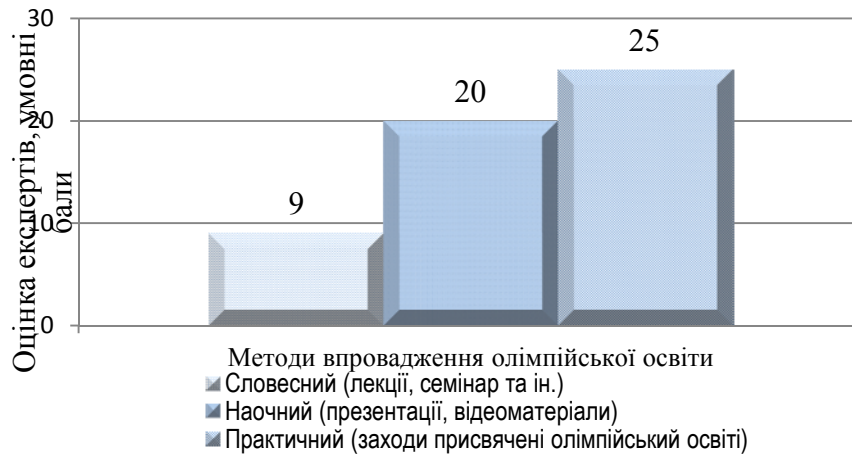

Рис. 4. Ефективність методів впровадження олімпійської освіти, що мають місце в роботі регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти України

Отримані результати свідчать, що фахівцям які працюють на базі профільних вищих навчальних закладів та співробітникам центрів олімпійських досліджень та освіти необхідно звернути увагу на доцільність ефективного використання саме групи практичних методів, який включає тренінги, залучення молоді до заходів з олімпійської освіти, розповсюдження спеціальної літератури, організацію та проведення наукових досліджень. Такий підхід в роботі фахівців даного напрямку оптимізує діяльність освітніх та наукових установ, покращить сприйняття та засвоєння необхідно інформації.

ВИСНОВКИ. В результаті проведених досліджень було встановлено, що продуктивна діяльність регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти є складовою частиною оптимального функціонування системи олімпійської освіти України, при цьому, особливості роботи центрів, напрями та зміст, ефективні форми та методи діяльності регіональних центрів залишаються актуальним питанням наукових досліджень. Експертне опитування виявило, що найбільш ефективною формою впровадження олімпійської освіти є інтеграція олімпійської освіти у навчальні дисципліни, на другому місці – проведення науково-дослідної роботи з олімпійської тематики, а на третьому – організація роботи олімпійських музеїв, олімпійських галерей, кабінетів олімпійської освіти, на четвертому – організація спортивно-масової роботи з олімпійської тематики. Результати дослідження дозволяють зазначити, що найефективнішим методом впровадження олімпійської освіти, що мають місце в роботі регіональних центрів олімпійських досліджень та освіти України є практичний метод (заходи присвячені олімпійській освіті), на другому та третьому місці відповідно – наочний (презентації, відеоматеріали) та словесний (лекції, семінар та ін.) методи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Булатова М. М. Система олімпійської освіти в Україні / М. М. Булатова // Фізичне виховання в школі. – 2008. – № 1. – С. 40–43.
2. Булатова М.М. Олімпійська Академія України / ТОВ «Літера», К. – 2011, 111 с.
3. Дудкін В. Ю. Олімпійська освіта як складова реалізації ідеології олімпізму в процесі підготовки студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту України / В. Ю. Дудкін // Олімпійський спорт і спорт для всіх: матеріали XIV міжнар. наук. конгр., (Київ, 5–8 жовт. 2010 р.): тези допов. – К. : Олімпійська література, 2010. – С. 716.
4. Єрмолова В. М. Організація олімпійської освіти у зарубіжних країнах / В. М. Єрмолова // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2009. – № 2. – С. 47–50.
5. Міжнародний центр олімпійських досліджень та освіти // Режим доступу: [<http://oau-ukr.com/tur/start.html>]
6. Олімпійська Академія України // Режим доступу: [<http://oau-ukr.com/>].
7. International Olympic Academies. 9-th International session for directors of National Olympic Academies. 1–8 June 2007. Proceedings. – Olympia.
8. Naul R. Olympic education / Roland Naul. – Oxford : Meyer & Meyer (UK) Ltd, 2008. – 168 p.
9. Official website of the Olympic Movement // Режим доступу: [<http://www.olympic.org/the-olympic-studies-centre>].
10. Rodichenko V. Olympic Education: Searching for a National model / Vladimir Rodichenko, Alexander Kontanistov // Olympic International Congress on Sport Science, Sport Medicine and Physical Education : Books of Abstracts. – Brisbane, Australia, 7–12 September, 2000. – P. 429.
11. Rogge J. Towards greater universality / J. Rogge // Olympic review. – 2002. – XXII, 40. – August. – P. 3.
12. Samaranch J. A. / Juan Antonio Samaranch // Centennial Olympic Cong : Report Congress of Unity. – IOC, 1994. – P. 64.
13. Samaranch J. A. Preface / J. A. Samaranch // Olym Message. The Olym Museum. – 1993. – № 37, Sept. – P. 2–3.

Сосненко Є.П., Лупало О.В.
ВНДЗУ «УМСА» м. Полтава

ВИВЧЕННЯ УМОВ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ НА ЗАНЯТТЯХ В ГРУПІ ОЗДОРОВЧОГО ПЛАВАННЯ

Автори статті констатують, що найважливішим матеріальним, інтелектуальним і духовним засобом виховання гармонійно розвиненої, соціально активної, креативної особистості є фізична культура і спорт. У сучасному суспільстві